

Nota's, op 11 October 1954 te 's-Gravenhage tussen de Nederlandse Regering en de Duitse Bondsregering gewisseld, betreffende de overbrenging naar Duitsland van stoffelijke resten van in Nederland gesneuvelde Duitse militairen (Trb. 1955, 8)

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE
ZAKEN EN VAN DE MINISTER ZONDER
PORTEFEUILLE

No. 1

's-Gravenhage, 10 Maart 1955.

Ter griffie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
ontvangen: 14 Maart 1955.

De wens, dat deze overeenkomst aan de uitspraak van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens de Kamer of door ten minste twintig leden der Kamer uiterlijk te kennen worden gegeven op 13 April 1955.

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 60, lid 2, en onder verwijzing naar artikel 61, eerste lid, der Grondwet, hebben wij de eer U Hoogedelgestrengte hiernevens over te leggen de tekst, alsmede de vertaling in het Nederlands, van de op 11 October 1954 te 's-Gravenhage tussen de Nederlandse Regering en de Duitse Bondsregering gewisselde nota's, houdende een overeenkomst betreffende de overbrenging naar Duitsland van stoffelijke resten van in Nederland gesneuvelde Duitse militairen (*Trb.* 1955, 8) ¹⁾.

Tevens gelieve U Hoogedelgestrengte aan te treffen een toelichtende nota bij genoemde overeenkomst.

Het is de bedoeling, dat deze overeenkomst, voor wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, slechts zal gelden voor Nederland.

*De Minister
zonder Portefeuille,
J. LUNS.*

*De Minister
van Buitenlandse Zaken,
J. W. BEYEN.*

Toelichtende Nota

Begin 1950 werd van Duitse zijde verzocht om toestemming voor overbrenging uit Nederland naar Duitsland van hier te lande begraven stoffelijke overschotten van gesneuvelde Duitse militairen.

De Geallieerde Hoge Commissie in Duitsland gaf daarop bij navraag te kennen geen bezwaar te hebben tegen rechtstreekse onderhandelingen ter zake van de Duitse Regering met Nederland.

Er werden inlichtingen ingewonnen omtrent het standpunt van de autoriteiten in België, Luxemburg, Frankrijk en Groot-Brittannië.

Het bleek, dat in geen dezer landen principieel bezwaar bestond om overbrenging van Duitse stoffelijke overschotten naar Duitsland in individuele gevallen toe te staan. In Mei 1952 verzocht de Duitse Ambassade schriftelijk of de Nederlandse Regering bereid was vergunning voor overbrenging te verlenen en aan welke formaliteiten de familieleden eventueel zouden moeten voldoen. Uit de formulering van het verzoek bleek, dat de Duitse instanties geen massale evacuatie van alle Duitse militaire graven op het oog hadden, doch alleen overbrenging van individuele graven in gevallen, waar de familie er om verzoekt en de kosten van het transport draagt.

Op het door het Ministerie van Oorlog aangelegde kerkhof voor Duitse gesneuvelden te IJsselsteyn (gemeente Venray) liggen ruim 26 700 graven. Op algemene of bijzondere begraafplaatsen zijn voorts ongeveer 4700 Duitse militaire graven aanwezig.

In Mei 1953 vond hier ter stede een bespreking plaats tussen Nederlandse en Duitse deskundigen, waarbij overeenstemming werd verkregen over de beginselen, neergelegd in bijgaande notawisseling ter zake.

In de alinea onder cijfer 1 wordt het principe van de toestemming geformuleerd; sub 2 is bepaald wie een aanvraag om overbrenging kan indienen en bij welke instantie. Welke

¹⁾ Nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

*Aan
de Heer Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal*

gegevens bij de aanvraag dienen te worden verstrekt, is omschreven sub 3.

De Minister van Oorlog maakt uit (sub 4) of aan de hand van de overgelegde gegevens het graf en de stoffelijke resten voldoende kunnen worden geïdentificeerd.

Is dit het geval en geeft de burgemeester van de gemeente, waar het graf ligt, toestemming tot opgraving, dan zendt de Minister van Oorlog de voor het vervoer van het stoffelijke overschot vereiste documenten aan de Duitse autoriteiten.

Geen vergunning tot opgraving zal worden verleend, wanneer in een graf meer dan één stoffelijk overschot rust.

In de vijfde alinea is bepaald, dat de aanvrager de kosten voor opgraving en overbrenging betaalt, en worden deze kosten nader omschreven.

Ingevolge het bepaalde in alinea 6 zullen op gemeentelijke en bijzondere begraafplaatsen opgravingen slechts geschieden in aanwezigheid van een vertegenwoordiger van de „Volksbund Deutsche Kriegsgräberfürsorge”, ten einde zo groot mogelijke zekerheid bij de identificatie van het graf en van het stoffelijk overschot te bevorderen.

De Minister van Oorlog,

C. STAF.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

J. W. BEYEN.

De Minister zonder Portefeuille,

J. LUNS.